STRESZCZENIE

Tematyka niniejszej rozprawy ogniskuje się na regionie polsko-rosyjskiego pogranicza, ze szczególnym uwzględnieniem pogranicza województwa warmińsko-mazurskiego i obwodu królewieckiego. Główny celem dysertacji jest analiza funkcjonowania reżimu małego ruchu granicznego (MRG) na pograniczu polsko-rosyjskim oraz jego wpływu na współpracę transgraniczną oraz relacje bilateralne na szczeblu lokalnym i regionalnym.

Metody badawcze wykorzystane w rozprawie wynikają z przyjętych celów i hipotez badawczych, które finalnie przesądziły o jej teoretyczno-empirycznym charakterze. W części teoretycznej wykorzystano metody: politologiczną, historyczną, instytucjonalno-prawną, czynnikową, ekstrapolacji oraz analizę źródeł. W badaniach zastosowano również metodę empiryczną, czyli metodę sondażu diagnostycznego, zaś podstawowymi technikami którymi się posłużono były: ankieta oraz wywiad.

Praca składa się z trzech rozdziałów. W pierwszym z nich skupiono się na analizie koncepcji polskiej polityki wschodniej i ewolucji stosunków polsko-rosyjskich na poziomie międzyrządowym. Ten rozdział jest wprowadzeniem do problematyki współpracy na pograniczu polsko-rosyjskim.

Rozdział drugi poświęcono analizie zakresu podmiotowego i przedmiotowego współpracy transgranicznej oraz jej proceduralnym aspektom. Ukazano drogę legislacyjną prowadzącą do wdrożenia regulacji ustanawiających zakres i charakter współpracy transgranicznej na pograniczu polsko-rosyjskim, oraz zbadano zmiany, jakie zaszły po akcesji Polski do UE i NATO.

W rozdziale trzecim poddano analizie funkcjonowanie MRG na pograniczu polsko-rosyjskim. W ramach badań analizie poddano m.in. dane statystyczne udostępnione przez Warmińsko-Mazurski Oddział Straży Granicznej w Kętrzynie i Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Obecnie, w kontekście rosyjskiej agresji na Ukrainę, trudno jest oczekiwać normalizacji stosunków z Rosją i wznowienia MRG. Nie jest to oczywiście wykluczone w dłuższej perspektywie, zwłaszcza, gdyby w FR doszło do zmiany reżimu i demokratyzacji państwa.